

Verordening Duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Aanwezigheid bestrijdingsmiddelen in drinkwaterbronnen

De kwaliteit van drinkwaterbronnen staat in toenemende mate onder druk en is de afgelopen jaren niet significant verbeterd. Verontreinigingen afkomstig uit de landbouw, industrie en huishoudens zorgen ervoor dat de kwaliteit van drinkwaterbronnen eerder slechter wordt. Het uiterlijk in 2027 bereiken van de afgesproken doelen uit de Europese Kaderrichtlijn Water is daardoor ernstig in gevaar.

Uit verschillende rapporten (zoals de Nationale Analyse Waterkwaliteit (PBL, 2020) en het RIVM rapport Staat drinkwaterbronnen (2020)) blijkt dat bestrijdingsmiddelen in een groot deel van de winningen voor drinkwaterproductie een probleem vormen. In vrijwel alle oppervlaktewaterwinningen en in meer dan een kwart van de grondwaterwinningen worden bestrijdingsmiddelen in normoverschrijdende concentraties gevonden. Daarnaast is 'vergrijzing' van het grondwater een toenemend probleem: lage concentraties van een cocktail van bestrijdingsmiddelen zijn vrijwel overal aanwezig.

Doelen vermindering bestrijdingsmiddelen in water

In de Tweede nota duurzame gewasbescherming en het uitvoeringsprogramma van de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 zijn doelen vastgelegd voor het verminderen van de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen in water:

- In 2023 moet het aantal normoverschrijdingen door bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterproductie met 95% zijn afgenomen ten opzichte van 2013;
 - In 2027 moeten de KRW doelen zijn gehaald; dit betekent dat er nergens meer overschrijdingen mogen zijn van de norm voor bestrijdingsmiddelen;
 - In 2030 mogen er nagenoeg geen emissies meer zijn van bestrijdingsmiddelen naar het milieu.
- Uit verschillende onderzoeken, waaronder de tussenevaluatie van de Tweede nota door PBL, blijkt dat het er niet naar uit ziet dat het eerste doel voor 2023 gehaald zal worden.

Voorstel Verordening Duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen

De Europese Commissie heeft op 22 juni 2022 een voorstel gepresenteerd voor een Verordening Duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen, ter vervanging van de geldende Richtlijn. Enkele hoofdpunten van dit voorstel zijn:

- Verplichte reductie van gebruik en risico van gewasbeschermingsmiddelen (50% op EU-niveau);
- Niet meer gebruiken van chemische gewasbeschermingsmiddelen in gevoelige gebieden;
- Rapportageverplichtingen voor professionele gebruikers en overheden;
- Inzet van onafhankelijke adviseurs voor professionele gebruikers over niet-chemische alternatieven en geïntegreerde gewasbescherming.

Terugdringen emissie bestrijdingsmiddelen naar drinkwaterbronnen

De Verordening duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen kan een belangrijke bijdrage leveren aan de verbetering van de kwaliteit van drinkwaterbronnen en het halen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water voor bestrijdingsmiddelen. Het is hierbij van belang dat er wordt ingezet op het verminderen van de emissies van bestrijdingsmiddelen naar drinkwaterbronnen.

Het voorstel van de Europese Commissie in art.18 voor een verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen in 'gevoelige gebieden' en in oppervlaktewater kan hiervoor een geschikte route zijn. Gebieden waar water wordt gewonnen voor drinkwaterproductie vallen namelijk onder de voorgestelde definitie van gevoelige gebieden. Een goede implementatie in de Nederlandse wet- en regelgeving en beleid is hierbij van belang. Dit is ook conform art. 19 van het Commissievoorstel waarin is opgenomen dat lidstaten maatregelen moeten nemen om drinkwaterbronnen te beschermen tegen verontreiniging met bestrijdingsmiddelen.

- ▶ Gebruik het voorstel van de Commissie in de verordening voor een verbod op toepassing van bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater en in gevoelige gebieden, waaronder beschermde gebieden voor drinkwaterproductie, om de emissie van bestrijdingsmiddelen bij drinkwaterbronnen tegen te gaan;
- ▶ Zorg voor een zodanige implementatie van dit verbod in de Nederlandse wet- en regelgeving dat de doelen van de KRW voor bestrijdingsmiddelen in drinkwaterbronnen uiterlijk in 2027 kunnen worden gehaald. Uitzonderingen op het verbod moeten bijvoorbeeld alleen worden toegestaan als dit het halen van de KRW doelen niet in de weg staat;
- ▶ Zet hierbij stevig in op bewustwording en effectief toezicht en handhaving, met een focus op de bescherming van drinkwaterbronnen.

Meer informatie:

Arjen Frentz
070 3490 890
frentz@vewin.nl

Mirja Baneke
06 82750461
baneke@vewin.nl

Vewin
Bezuidenhoutseweg 12
2594 AV Den Haag
T (070) 3490 850
info@vewin.nl
www.vewin.nl